

Zonder bijen overleeft de natuur niet

- 1 'Bijenhoning te koop,' leest Jantien hardop voor.
- 2 'Lekker! Gaan we die kopen, opa?'
- 3 Opa kijkt haar lachend aan. Jantien lacht mee,
- 4 maar als ze wist wat haar te wachten stond, was
- 5 ze vast niet zo enthousiast geweest.
- 6 'Volg me maar,' zegt opa.

- 7 Jantiens opa wilde per se met haar op bezoek bij
- 8 Joris, een vriend van hem, toen ze tijdens de
- 9 lunch een bij wilde doodmaken.
- 10 'Niet doen!' had opa geroepen. 'Zonder bijen
- 11 overleven mensen het echt niet. Dan hadden we bij
- 12 deze lunch geen fruit, geen brood, geen tomaten,
- 13 geen komkommer, geen spinazieflapjes en geen
- 14 jam.'
- 15 Jantien had het potje jam gepakt. In oma's
- 16 handschrift stond er *frambozenjam* en *augustus*.
- 17 De jam was precies een jaar oud en oma was nu
- 18 een halfjaar dood.
- 19 'Bijen zijn nuttige dieren voor de natuur,' was
- 20 opa verdergegaan. 'Bijen zoeken nectar en
- 21 zorgen zo voor bevruchting van planten. Zonder
- 22 bevruchting zouden de meeste planten snel
- 23 uitsterven en ook alle dieren die van die planten
- 24 leven. Dan zouden er dus ook geen frambozen
- 25 groeien.'
- 26 Jantien had nog een keer naar het potje jam van
- 27 oma gekeken. Die herinnering aan oma was er
- 28 dan ook niet geweest.
- 29 Opa en Jantien lopen naar een halfopen schuur.
- 30 Jantien hoort een zacht gezoem. En dan snapt ze
- 31 het. Ze loopt niet verder en slaat haar armen over
- 32 elkaar.
- 33 'Opa, die vriend van jou houdt bijen! Ik wil nú
- 34 naar huis.'
- 35 'Bang voor bijen?' zegt Joris, die net aan komt
- 36 lopen. 'Jammer. Bijen doen je echt niks.'
- 37 Joris wenkt Jantien. 'Kom, trek dit pak eens aan,
- 38 dan ben je helemaal veilig.' Jantien krijgt een wit
- 39 pak aan met een kap over haar hoofd. Voor haar
- 40 ogen zit een stukje gaas, zodat ze toch nog wat
- 41 kan zien.
- 42 Als een marsmanneltje loopt ze mee naar de
- 43 bijenkasten. De bijen vliegen af en aan, maar
- 44 Jantien is niet bang meer.

45 'Deze kasten zijn net terug van een fruitboom-
46 gaard,' vertelt Joris. 'Daar hebben de bijen ervoor
47 gezorgd dat er uit alle bloesem straks sappig fruit
48 groeit.'

49 Gewoon met zijn blote handen trekt Joris een raam
50 vol bijen uit de bijenkast. Jantien is sprakeloos. De
51 raten in het raam zitten helemaal vol honing.

52 'Gelukkig hebben de bijen weer goed gewerkt,'
53 zegt Joris. 'Kijk, er zijn ook volop eitjes en larven.
54 Dit voorjaar bleek dat acht van mijn tien
55 bijenvolken de winter niet overleefd hadden. En
56 niet alleen bij mij was er zo'n recordsterfte.'

57 'Hoe kan dat?' vraagt Jantien geschrokken.
58 'Tja,' zegt Joris, 'daarover verschillen de
59 meningen. Sommige imkers zeggen dat er een
60 geheimzinnige, dodelijke ziekte onder de bijen
61 heerst. Anderen geven de schuld aan het broei-
62 kaseffect of aan nieuwe pesticiden die boeren op
63 hun gewassen spuiten. En zelfs zijn er mensen die
64 zeggen dat het allemaal het gevolg is van de gsm-
65 straling van de mobiele telefoons. Zelf denk ik dat
66 het door een parasiet komt, de varroamijt, omdat
67 dit probleem zich in het verleden al vaker
68 voorgedaan heeft.'

69 'Maar waarom is dat dan ineens overal?' vraagt
70 Jantien.

71 'Dat komt doordat imkers ver reizen met hun
72 kasten. Daardoor treedt gemakkelijk besmetting
73 op. Vroeger zaten bijen gewoon in het wild in
74 braamstruiken langs de omwalling van akkers.
75 Dat het klimaat warmer wordt, speelt natuurlijk
76 ook een rol. Bijen broeden langer door en daar-
77 door krijgt de varroamijt meer kans zich te
78 vermeerderen. De oplossing is dat imkers goed
79 op verzwakte bijen letten en bij besmetting de
80 mijt bestrijden. Dat kan bijvoorbeeld door de
81 raten met mijten te verwijderen of te bestrijden
82 met oxaalzuur, mierenzuur of tijmolie. Er zijn
83 ook chemische middelen, maar daar bouwt de
84 mijt eerder weerstand tegen op. Voor bijen is het
85 natuurlijk ook niet fijn dat er op het platteland
86 steeds minder onkruid te vinden is. Daardoor
87 hebben ze steeds minder voedsel.'

88 'Wat een problemen voor de bijen. En voor de
89 natuur,' zegt Jantien.

90 'En dan heb je het belangrijkste probleem niet
91 eens genoemd,' zegt opa. Jantien en Joris kijken

- 92 hem vragend aan.
93 'Imkers vergrijzen; er zijn alleen oude imkers en er
94 komen geen jonge imkers bij,' zegt hij. 'Is dit geen
95 leuke hobby voor jou, Jantien?'

Wist je dat ...

... een bijenvolk bijna helemaal uit
vrouwtjes, oftewel werksters, bestaat?
Zijn doen al het werk. Raten bouwen,
larven voeren, nectar verzamelen en
de koningin verzorgen.

... bijen naar miljoenen en miljoenen bloemen
moeten vliegen om genoeg nectar te verzamelen
voor 1 kilo honing? Per dag maakt een bij niet
meer dan een speldenknopje honing.